

Heraldisch Tijdschrift 21 (2015): 70-71.

Een zestiende-eeuwse heraldische tegel in het Rotterdam Museum: van wie is het wapen?

Anton C. Zeven, anton.zeven@hetnet.nl

In het Rotterdam Museum als inv. nr 766 een plavuis of vloertegel met de maten 14 x 14,2 x 2,4cm bewaard. De vloertegel wordt gedateerd op ca 1500-1550. De vloertegel is in Nederland gebakken. Het is een archeologische vondst. De beschrijving van het wapen als gedeeld, I. drie schaatsen (behalve bij de punt) van boven gezien met de punten naar boven (2-1), II. drie (linde)bladeren met de stelen omhoog (2-1). Het Museum beschrijft de bladeren als harten.

De zestiende-eeuwse vloertegel in het Rotterdam Museum.

Het wapen lijkt op een alliantiewapen Volgens het internet voert een familie de Raad/de Raadt/de Raet een soortgelijk schaatsenwapen. Dit geldt ook voor de door Schutte (Ov.-Gldse studenten III.177) genoemde student Theodorus de Raed, Nijmegen, 1648: in rood drie gouden schaatsen, de ijzers rechts van zilver (dus de linker kant van de schaatsen is te zien, ACZ). Dekkleden: goud en rood. Helmtteken: een schaats van het schild tussen een vlucht van rood en goud.(1) Misschien dat het zoeken naar de zestiende-eeuwse voorouders van Theodorus/Dirk in Nijmegen de oplossing biedt.

Wapen van Theodorus de Raed, Nijmegen, 1648. Foto Ad. J. de Jong, Voorthuizen. Zie Schutte.(2)

Er zijn nog andere wapens de Ra(a)(e)(d)(t), maar die zijn geheel anders. Zo voert een familie De Raat uit Zijderveld een wapen met twee gekruiste bijlen. Een Rotterdamse familie voert in goud een rood schuinkruis met tussen elk armenpaar een zwarte vogel.

In het Gemeentearchief van Wageningen komen twee zegels voor van leden van de Wageningse familie Schaats. Een sprekend wapen.(3)

Zegel van B. Schaedts, 1710 (ACZ 22.29)

Zegel van Johannes Schaatsz, 1805 (ACZ 34.37)

Daarnaast kennen we nog een schaatsen-wapen van de familie Patijn. Haar wapen is eveneens sprekend, daar een Franse woord voor schaats *patin* is.

Vos in *Corpus Sigillorum Neerlandicum* voert drie lindebladeren, maar zonder stelen. Ik neem aan dat er wel meer wapens met schaatsen of met drie lindebladeren zijn.

Vraag

Van wie is het wapen op de vloertegel?

Bronnen

- (1) De Jong, Ad J. Talloze foto's uit wapenboeken, waaronder 'Utrecht' in (2),
- (2) Schutte, O. 1975. *De wapenboeken der Gelders-Overijsselse studentenverenigingen*. Zutphen. Wapen III.177.
- (3) Zeven, A.C. 2005. Zegels van Veluwenaren in het Gemeentearchief van Wageningen. *Veluwse Geslachten* 30: 26-27.
- (4) Zeven, A.C. 2006. Persoonlijke was- en lakzegels in het gemeentearchief van Wageningen. Publ. Gemeentearchief Wageningen. 372p.